Ramaders cerdans pendents del cel

La sequera ha fet perdre les pastures i perilla la continuïtat d'algunes explotacions

LOURDES CALDERA
Puigcerdà

ARXIU/DOLORS CLOTET

Transhumància d'animals a la Cerdanya; aquest any moltes explotacions no l'han pogut fer

Si les pluges que van començar a caure ahir a la Cerdanya no es mantenen, la setmana que ve els ramaders de la comarca tindran problemes per poder abeurar el seu bestiar. La greu sequera d'aquest estiu ha portat a una situació límit el sector ramader cerdà, que està fent baixar els ramats de les pastures d'alta muntanya un mes i mig abans del previst, i que també ja ha donat per perdudes les pastures de la plana que havien de permetre tenir menjar per a l'hivern. Això suposa als ramaders un increment de les despeses de menjar d'entre el 500 % i el 2.800 % el mes, depenent dels quilos de farratge que consumeix cada animal i del preu. Des del sector s'alerta que la situació és tan greu que fa perillar la continuïtat de moltes explotacions.

Josep Bombardó, del sindicat Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC), explica que enguany ha plogut poc, ha desglaçat massa ràpid, i això fa que ara falti aigua; a més, ha fet vent, que ha ajudat a ressecar les poques pastures que hi havia, i ha pedregat, malmetent molt cereal. Bombardó diu que ***«la situació és crítica»*** i explica que la sequera ha fet que moltes explotacions ja no hagin pogut pujar el juny les vaques i cavalls a la muntanya, per aprofitar les pastures, i que les que sí que ho van fer es vegin ara obligades a baixar els ramats un mes i mig abans del previst, perquè no queda menjar ni aigua. ***«Per a una explotació de 100 caps de bestiar, el fet de poder o no aprofitar les pastures d'alta muntanya marca la diferència entre fer-la o no rentable»***, afirma.

La sequera també està comportant que no es pugui regar a la plana, amb la qual cosa les pastures que serveixen perquè el bestiar mengi a l'hivern també s'han perdut. A la pràctica significa que els ramaders hauran de comprar el menjar durant tot l'hivern, incrementant molt la despesa. Pere Tor, regidor de Ramaderia de Puigcerdà i president de l'Associació de Criadors de Cavalls de Raça Hispanobretons, diu que ***«la situació és molt dolenta i suposa un daltabaix molt important per a les explotacions»***. Tor situa les pèrdues d'aquest estiu en uns 12.000 euros per a les explotacions mitjanes, de 30 caps de bestiar, ***«i això sense comptar el que suposarà haver de comprar el farratge per passar l'hivern»***. Xavier Puig, de l'Associació Ramadera de Raça Bruna dels Pirineus, afegeix que hi ha moltes explotacions que es cultiven el propi farratge ***«i que de no pagar res de menjar, enguany es trobaran que hauran d'assumir una despesa molt important»***. Puig, Tor i Bombardó diuen que la situació és crítica, perquè aquest és el segon any de sequera i no es tenen reserves de menjar de l'any abans. I coincideixen a alertar que hi haurà explotacions que no podran assumir la despesa i que acabaran plegant abans que acabi l'hivern. Sobretot aquells ramaders de més edat, que optaran per jubilar-se abans d'hora.

Però la sequera també fa perillar l'aigua per al bestiar. A la muntanya de Montellà s'han assecat tres dels vuit recs i els animals han de caminar fins a 7 quilòmetres per tenir aigua. Puig afirma que, ***«si els propers dies no plou, la setmana que ve tindrem problemes per donar beure al bestiar»***. Bombardó tem que en els municipis on la gestió del servei d'aigua la fan empreses privades, els ramaders no hagin d'acabar pagant l'aigua del bestiar al preu d'aigua de boca.

ENTREVISTA ▶ **Jordi Ravetllat.** Ramader de Bolvir

«La situació és prou alarmant i els ramaders estem molt desanimats»

L. C./Puigcerdà

Jordi Ravetllat és un ramader de Bolvir que té 290 vaques.

–La sequera perjudica més les explotacions grans?

–Si no hi ha pastures i s'ha de comprar el farratge, com més caps de bestiar, més despesa. La sequera ha afectat les pastures d'alta muntanya i no hem pogut enviar-hi totes les vaques. Moltes les vam fer anar sense les cries, que hem hagut d'alimentar a casa. A més, aquest agost ja estem fent baixar les vaques de la muntanya perquè no poden menjar i queden cadavèriques.

–L'aigua per abeurar els animals també és un problema.

–A la muntanya de Nas i a Bolvir els animals no hi han pujat, perquè no hi ha aigua. I als llocs on encara en queda, els animals han de fer desplaçaments molt llargs per arribar-hi, i els comporta desgast i cansament.

–Caldrà portar-hi cisternes.

–No és la solució, perquè els animals no van tan bé si no beuen l'aigua de muntanya.

–Té pastures a la plana?

–Sempre ens fem el farratge, però aquest any la primera collita no es va desenvolupar bé perquè va glaçar fins al juny i la segona s'ha mort perquè no ha plogut. Els ramaders més grans diuen que no havien vist una sequera com la d'aquest any La situació que ha provocat la sequera és més alarmant que la gent no es pensa i els ramaders estem molt desanimats, perquè no hi ha ajudes directes, sinó crèdits tous que no ens solucionen res.

ARXIU/D. C.

Jordi Ravetllat

ELS COSTOS

▶▶▶ **Amb pastures de muntanya**: cada ramader paga per les pastures d'alta muntanya entre 20 i 50 euros per cap de bestiar i temporada. Com que la temporada és de tres mesos (de juny a final de setembre) això situa la despesa en menjar per cada vaca o cavall entre 6,6 i 16,6 euros el mes.

▶▶▶ **Comprant el farratge**: la despesa se situa entre 99 i 192 euros el mes. Una vaca menja entre 30 i 40 quilos de farratge el dia. El preu del farratge i de l'herba, que ha pujat força, se situa entre els 0,11 euros i els 0,16 euros per quilo. Depenent de la quantitat de quilos que l'animal mengi i del preu del farratge, una vaca gasta en menjar entre 3,3 i 6,4 euros el dia, o el que és el mateix, entre 99 i 192 euros el mes.

▶▶▶ **Quina és la diferència**: a un ramader donar menjar a una vaca amb farratge de compra li suposa pagar entre el 496 % i el 2.800 % més respecte a la despesa que li comporta alimentar-la amb pastures d'alta muntanya. La variació de l'increment de la despesa va en funció dels quilos de farratge que la vaca mengi cada dia i del preu del farratge.